

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: ادبیات ۱ درس های ۱-۵

۱- در کدام عبارت، غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) ساغری چند شراب خورده بود و سورت مستی استیلا یافت.
(۲) اقوال پسندیده، مدروس گشته و حرص غالب و قناعت مغلوب.
(۳) اگر خردمندی به قلعه پناه گیرد و ثقت افزاید، البته به عیبی منسوب نگردد.
(۴) در چنین ورطه‌ای اگر نه تصرفات ولایت شیخ دستگیر او شود، خوف ذوال ایمان باشد.

۲- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«پلاس: افزون - آخره: قوس زیر گردن - وقب: برآمدگی پشت پای حیوان - سردمدار: سردسته - طرفه: شگفت‌آور - ردا: لباس جلو باز - رایزن: مشاور - غایی: نهایی»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«قفا: پشت گردن / مفتاح: کلید / یله: رها / رقع: نامه / ضایع: تباه / شوخ: چرک / بهایم: ستوران / دلّاک: کیسه‌کش حمام / رمه: گله / تسبیح: خدا را به پاکی یاد کردن / غوک: عنکبوت / مولع: وابسته»

- (۱) دو تا (۲) سه تا (۳) چهار تا (۴) پنج تا

۴- تمام معانی مقابل چند واژه درست است؟

(معاشرت: گفت‌وشنید، الفت داشتن)
(استرحام: رحم خواستن، رحم کردن)
(عتاب کردن: خشم گرفتن بر کسی، سرزنش کردن)
(ورطه: مهلکه، هلاک شده)
(خیره: بیهوده، لجوج)
(عنود: ستیزه‌کار، خودرأی)

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۵- بیت زیر «فاقد» کدام آرایه‌های ادبی است؟

«شود از مُهر خموشی دل خامش گویا / جوش می در جگر خم ز سر بسته بود»

- (۱) ایهام، حس آمیزی (۲) استعاره، تناقض (۳) تشبیه، مراعات نظیر (۴) مجاز، اسلوب معادله

۶- کدام آرایه‌ها همگی در بیت زیر هست؟

«قربت آن یافت که قربان شدن از تبغ تو جست / خاک بر فرق خود آن کرد که از تیر تو جست»

- (۱) تشبیه - حس آمیزی - مجاز (۲) حس آمیزی - مجاز - جناس (۳) کنایه - واج آرایی - تشبیه (۴) جناس - کنایه - واج آرایی

۷- در همهٔ ابیات، شاعر تواضع و فروتنی را امری پسندیده می‌داند؛ به جز

- (۱) تواضع مرد را دارد گرامی / ز کبر آید بدی در نیک‌نامی
(۲) تواضع بود با بزرگان ادب / بود با فرومایگان مسکنت
(۳) اگر زیردستی بیفتد رواست / زبردست افتاده مرد خداست
(۴) نیامیزند با هم مردمان از نخوت دولت / پس از افتادگی از هم جدایی نیست یاران را

۸ - مفهوم همه ایات، به جز بیت با بیت زیر تناسب دارد.

«شاد و بی غم بزی که شادی و غم / زود آیند و زود می گذرند»

۱) راحت و رنج حیات گذران است چو موج	نشود شادی و غم پای نفس را زنجیر
۲) رنج غم و شادی مبر کو مطرب و کو نوحه گر	مشت سپند بی خبر دارد در این مجمر (آتشدان) صدا
۳) دوام خنده شادی چو غنچه یک دهن است	خوشم به تنگ دلی با غم همیشه خویش
۴) شادی و غم هر دو را بنیاد بر باد هواست	تا نگه کردی هم آن «اهلی»، هم این خواهد گذشت

۹ - مفهوم عبارت «من هیچ فکر نمی کردم که به زودی خواهد رسید روزی که او نباشد.» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) ما کجا و وصال یار کجا / هرچه پرسی ز ما ز هجران پرس
- ۲) ما آزموده ایم در این شهر، بخت خویش / بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش
- ۳) کرد آخر از جهان با مرکب چوبین سفر / آن که می شد لشکر عالم بر اسب او سوار
- ۴) الا ای همنشین دل که یارانت برفت از یاد / مرا روزی مباد آن دم که بی یاد تو بنشینم

۱۰ - عبارت «گندم نمای جو فروش مباش» با کدام گزینه قرابت معنایی بیشتری دارد؟ (با تغییر)

۱) بود پاکیزه باطن و ظاهر	خاک عالم و را شده ظاهر
۲) به باطن جان جان جان جانی	به ظاهر آفتاب آفتابی
۳) ظاهر او به خلق پیوسته	باطن او ز خلق بگسسته
۴) به اندازه بود باید نمود	خجالت نبرد آن که نمود و بود

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۴ شکل درست واژه: ذوال ← زوال
- ۲ - گزینه ۳ پلاس: نوعی گلیم کهنه / وقب: فرورفتگی‌های بدن چون چشم
- ۳ - گزینه ۱ واژه‌هایی که غلط معنا شده‌اند: غوک: قورباغه / مولع: حریص، آزمند
- ۴ - گزینه ۲ معنی رحم کردن برای واژه «استرحام»
معنی «هلاک شده» برای واژه «ورطه»
و معنی خودرأی برای واژه «عنود» نادرست است.
- ۵ - گزینه ۱ تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲ (استعاره (اضافه استعاری): جگر خم / تناقض (پارادوکس): گویا شدن از خاموشی
گزینه ۳ (تشبیه (اضافه تشبیهی): مهر خاموشی / مراعات نظیر: دل و جگر، می و خم و جوش
گزینه ۴ مجاز: دل مجاز از وجود / مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است.
- ۶ - گزینه ۴ کنایه: خاک بر فرق خود کردن کنایه: از بیچاره شدن
واج آرایی: حرف‌های ق و ت
جناس: تیغ و تیر / جُست و جَست
تشبیه، مجاز و حس آمیزی در بیت وجود ندارد.
- ۷ - گزینه ۲ در این گزینه، فروتنی در برابر انسان‌های فرومایه ناپسند دانسته شده است.
- ۸ - گزینه ۳ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: گذرا بودن غم و شادی
مفهوم بیت گزینه ۳: «۳»: اظهار خرسندی به غم به دلیل پایدار نبودن شادی
- ۹ - گزینه ۳ در این بیت «مرکب چوبین» استعاره از «تابوت» است و همچون عبارت صورت سؤال از مرگ شخصیت مهمی سخن رفته است.
مفهوم گزینه‌های دیگر:
- گزینه ۱: «۱»: غیرممکن بودن وصال
- گزینه ۲: «۲»: شکایت از بدشانسی
- گزینه ۴: «۴»: نگرانی از فراموش شدن از سوی یار
- ۱۰ - گزینه ۴ این گزینه با صورت سؤال قرابت معنایی دارد؛ زیرا در هر دو، توصیه به دوری از ریا شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) ظاهر و باطن هر دو خوب است.
- (۲) باطن بسیار عالی و ظاهر هم نورانی است.
- (۳) ظاهر همراه با مردم اما باطن دور از مردم (بریده از تعلقات دنیوی) است.